

DEBRECENI

PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

Szerkesztők: Dr. KUN BÉLA és Dr. RÉVÉSZ IMRE. Főmunkatárs: Dr. SZÁSZ IMRE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, KOLLÉGIUM.

Előfizetési ár félévre hét pengő.

Nincsen itt...

Máté 28 : 5-6. János 20 : 11-16.

Ez a két húsvéti történet azt mondja nekünk, hogy mi a sírban hiába keressük Jézust. És hogyha mai napság maguk a keresztyének is oly kevéssé találják meg őt, ha ma úgy látszik, hogy ez a mi úgynevezett keresztyén világunk valójában egy teljesen Jézus-nélküli világgá kezd kifejlődni, akkor ennek csak az az oka, hogy mi is ott keressük Jézust, ahol őt nem lehet megtalálni: *a sírban és csak a sírban.*

Mindenütt a sírban keresik Jézust, ahol Ő csak a kegyes emlékezésnek a tárgya. Ahol a keresztyénség csak vasárnapi és ünnepnapra Jézus-emlék: hogy volt egyszer a világon Valaki, aki csupán Jóság volt és Szeretet, aki úgy szerette az embereket, hogy képes volt értük kinhalálra menni és akit úgy szeretett az Isten, hogy érte újra kegyelmébe fogadta a bűnös embert... Mindez nagyon szép, megható dolog, erről lehet gyönyörűen beszélni, ezen lehet nagyon elrészékenyedni — de azután marad minden a régiben. A világban tovább uralkodik a gonoszság és a gyűlölet és a saját szívünk tovább sem talál Istennél békességet és nyugodalmat. Üres a sír és üres a szív. Üres a sír és üres a templom. Üres a sír és üres — Jézus lelkétől — a világ.

Jézus nincs a sírban. Hol van hát? Te melletted! Ott áll melletted is, mint a magdalai Mária mellett és nyújtja a kezét, hogy megsegíthesse és vezethesse szegény, tévelygő, árva életedet.

Nem veszed Őt észre, mert nagyon fáj a szíved? Éppen a szívfájdalomban van ott igazán és azt mondja: azért fáj a szíved, hogy bennem az egyetlen orvosra rátalálj. Nem veszed Őt észre, mert gyötrelmesen nehéz az életed? Éppen ebben a gyötrelmes nehézségben van Ő ott és azt mondja: azért van ez, hogy ne szerezd a világot, hanem ragaszkodjál én-hozzám, akivel a világot meggyőzheted. Nem veszed Őt észre, mert nem tudsz hinni benne és neki? Ó, éppen a te hitlenségében is ott van Ő melletted és azt mondja: szegény gyermekem,

ne félj; én nagyobb vagyok a te szívednél és hitet is tudok adni neked, ha te csak egy jajszóval is kéred tőlem. Nem veszed Őt észre, mert valami nagy bűnöd fekete és szennyes falat emelt közéd és Őközé? Testvérem, Jézus még a bűnben is ott van melletted és azt mondja: ezért a te bűnödért is meghaltam én, ez a te bűnöd is meg van bocsátva, abból a bűnből is van még szabadulás és tisztulás, csak bizzál bennem és fogd meg a kezemet.

Húsvétot ünnepelünk egy megbomlott, krisztustalan világban. Ő ne siránozzunk azon, hogy Jézusnak az életben olyan kevés nyomát látjuk, hogy ez az egész világ egy rettentő üres sírnak látszik, amelyből mintha ellopták volna Jézust. Jézus itt van, közvetlen közelünkben, a szívünk mellett: nem „keresni” kell őt okoskodásokkal, vagy emlékezésekkel, ábrándokkal, vagy jajveszékélésekkel, hanem hitünkkel fölismerni őt, megragadni áldott kezét és engedelmeskedni neki rögtön, mihelyt a nevünkön szólít.

Mikor lesz e világnak húsvétja? Ha neked, nekem és mindnyájunknak lesz *ilyen* húsvétja!

R. I.

A húsvéti öröm.

A húsvét a keresztyénségnek legcsodálatosabb ünnepe. Legnagyobb ünnepének is nevezhetnénk éppen transcendentális vonása miatt, amennyiben a húsvét a feltámadás tényével felülemel bennünket e földi lét szűk határain s az örökkévalóság részesévé avat. De nevezhetnénk a keresztyénség legnagyobb örömmünnepének is, mert a halálon vett győzelem hite legnagyobb öröme a keresztyén emberi életnek. A legnagyobb gyászból és szomorúságból támad a legvígasztalóbb tudat: a Krisztus feltámadása s a halállal vívott legnagyobb küzdelemből és harcból a legfelségesebb győzelmi öröm: a mi feltámadásunknak reménysége.

Ezért különbözik öröm dolgában a húsvét a keresztyénségnek minden más ünnepétől s ezért kell a mi húsvéti örömünknek különbözni minden más földi örömtől.

Az evangéliom ekkor lesz a Krisztusról szóló legfelségesebb örömműzenet a mi számunkra. A karácsonyi öröm csak előlegezése mindannak, ami húsvétkor történt. Az Isten fiának földreszállása csak a kezdet, de a halálon vett diadalom, a győzedelmes vég s a megváltás művének véghatára. „Ha Krisztus fel nem támadott, hiábavaló a mi prédikálásunk, de hiábavaló a ti hitetek is”, mondja Pál apostol (I. Kor. 15: 19.), mintegy a keresztyén hit alapjául és próbakövéül helyezvén el a Krisztus feltámadását.

S valóban ezen a próbakövön nyugszik a mi keresztyénségünk ma is. A húsvéti öröm és diadalmas hit nélkül nem élhet és nem fejlődhet a mi keresztyénségünk ma sem. Viszont, ha a húsvéti öröm betölti a mi szívünket, akkor ez erőt ad nekünk a megpróbáltatásos idők küzdelmeinek a győzelem reményében való megvívásához.

Pedig az idők gonoszak s a húsvéti öröm a feltámadás hite nélkül kétségbeesztők volnának.

Az evangéliom szent ügye s vele anyaszentegyházunk hajója ismét örvénylő vizeken hányódik. Mi ad nekünk erőt a küzdelem megvívásához, ha nem a húsvéti öröm: amiképpen Krisztus feltámadott, azonképpen mi is. (Róm. 6: 4.) Mi ad nekünk erőt a szenvedések elhordozásához, ha nem annak tudata, hogy Krisztus szenvedett miérettünk, azonképpen kell nekünk is szenvednünk (I. Pét. 2: 21.) s győzedelmet vennünk általa.

Az evangéliom ügye tehát lehet nehéz, küzdelmes és szenvedésekkel teljes, de nem lehet bizonytalan. A húsvéti örömnél, a feltámadás hiténél végre is diadalmaskodni kell e földön.

Magyar nemzetünk és országunk ügye is a fájdalmak kálváriáján vezet keresztül. De bizunk benne, hogy az igazság itt is kitör a föld alól és életet kér magának.

Akármilyen nagy is nemzeti megaláztatásunk és súlyos megpróbáltatásunk ösvénye, a húsvéti öröm azt hirdeti nekünk, hogy megaláztatásunk és szenvedésünk útja nem lehet örök. A Krisztus feltámadása bizonyosság arra, hogy az igazságot nem lehet örökre eltemetni.

Földi és örökkévaló életünk reménye mind odakapcsolódik a Krisztus feltámadásához. Ezért nagy ünnep nekünk a húsvét ünnepe, mert nem lehet olyan szenvedésünk és fájdalmunk, hogy vigasztalást ne találjunk a Krisztus szenvedésében és halálában. Ő mindnyájunkért szenvedett s példát hagyott, hogy nekünk is szenvednünk kell érte (I. Pét. 4: 1), Ő mindnyájunk megváltásáért meghalt és feltámadott, hogy mi is meghaljunk a bűnnek s éljünk Istennek. (Róm. 6: 11.)

Töltse el azért a mi szívünket a húsvéti öröm s a szenvedésekben is örvendezők legyünk, tudván, hogy a mi szenvedésünk sem tarthat örökké s nemzeti reményeink sem lehetnek örök időkre eltemetve.

A húsvét az öröm ünnepe nekünk, keresztyéneknek. A megújulás és feltámadás öröme és reménye töltse be azért a mi szívünket is, hogy mi is ünnepeljünk igazán húsvét ünnepeit.
Szombathy Imre.

A theologiai képzési idő öt évre emelése a református theol. akadémiákon.

(Folytatás és vége.)

II.

A mostani theologiai tanterv keresztülvitele, négy évfolyamra elosztva az anyagot, már túlterheléssel jár. Évfolyamonként 32, 36, 34 és 35 a heti óraszám. Ilyen magas óraszám mellett nyugodt, eredményes szemináriumi munka, bármennyire utat talált annak a gondolata a tantervbe, nem végezhető. Nem ismerünk egyetlen külföldi theologiai főiskolát sem, ahol a hallgatók ennyi óra kötelező hallgatására kényszerítették, mint nálunk. Végre is a tanulás önálló tevékenység és a tudás semmi nürnbergi tölcserrel nem tölthető át. Hozzá még theologusaink tekintélyes része órák adásával stb. is kénytelen megélhetését biztosítani.

Fokozza a túlterhelést a képzés anyagának sokfélesége. A héber nyelv tanítása az I. évnél eddig ismert terhét képezte. Emellett, amikor a budapesti theologiai akadémián az I. évre beiratkozottak háromnegyed része és a debreceni egyetemre iratkozottaknak a felerésze nem tanult a középiskolában görög nyelvet, hova tovább az lesz a helyzet, hogy a theologiai akadémiákon a görög nyelvet is a héber nyelv mintájára kell tanítani.

A theológiára vár továbbá legalább egy modern nyelv megtanításának a mellőzhetetlen és égető szükségként érzett munkája, ami most kevés óraszám mellett csak részben lehetséges.

A képzés anyagának elosztása meglepő hátrányt jelent a theologiai studiumokra.

A mai tanterv lényege az, hogy az általános vallástudomány, nyelvi tárgyak, izagogikák, a keresztyén egyháztörténelem és az exegesis kezdetei, a bölcséleti és neveléstudományi tantárgyak foglalják le az I. és II. évfolyam idejét. Így a szigorúban vett theologiai képzésre csak a két utolsó év esik. Mivel ez a két év a speciális theologiai képzés anyagára, a biblikumokra, a keresztyén hit- és erköstan rendszeres előadására, a magyar protestantizmus történetére és az egyházjogra, valamint a gyakorlati theológiára egyaránt tekintettel lenni tartozik, mind ezeknek az elsajátítása és körükben öntudatos tanulmányozás végzése pedig annyira szétágazó munkát, olyan elmélyedést és egyéni specializálódást kíván, hogy ez a munka két év alatt nem végezhető el.

A mai négyéves tanfolyam mellett nem lehet arra gondolni, hogy a tudományos képzést

kellő óraszámú szemináriumi munkával lehessen támogatni, — ami pedig hozzátartozik a komoly és intenzív képzéshez. A szemináriumokban végzendő komoly, önálló munkásság, ami előfeltétele a további tudományos színvonalú öntevékenységnek, elképzelhetetlen.

A nehézséget sem tantárgyak elhagyásával, sem óraszámcsökkentéssel megoldani nem lehet, azért nincs más út hátra, mint a képzési idő meghosszabbítása.

III.

Lelkészképzésünk ideje ugyan a theologiai akadémia négy évének elvégzése után a két kötelező segédlelkészi év beszámításával hat évre terjed, azonban közismert, hogy a gyakorlati képzés szempontjából a két kötelező segédlelkészi év felhasználása sok kívánnivalót hagy hátra. A hazai római katolikus lelkészképzéssel szemben az utóbbi években a képzési időt tekintve, hátrányba jutottunk! Római katolikus forrásból idézzük a következőket: „Csonka-magyarország területén már mindenütt öt évig tart a theologiai studium. A budapesti m. kir. Pázmány Tudományegyetem theologiai karán már 1917—18. iskolai évben volt ötödik év. A többi vidéki szemináriumokban általában 1926 szeptembere óta van ez, így: Esztergomban, Kalocsán, Egerben, Pécsen, Győrött, Szombathelyt, Vácott. 1927 szeptembere óta: Veszprémben; 1930 szeptemberében kezdte el Szeged és Székesfehérvár. Az egyes szerzetes rendek, bár egészen speciális nehézségeik vannak e tekintetben, mégis szintén kibővítették a theologiai studium idejét, így 1923-ban a ciszterciek; a budapesti kegyesrendi hittani főiskola 1925 óta öt éves, 1928 óta pedig hat éves theologiai képzettséget nyújt növendékeinek. Ugyanígy bővült Gödöllőn is a jászvári premonstreiek hittani főiskoláján a studium.” — (A theologiai tanárok és szemináriumi előjárók országos értekezlete. Budapest, Manréza. 1931 június 25—26.; 61. l.) És amiképpen a Pázmányegyetem hittudományi kara volt az első Magyarországon, mely a róm. katolikusok közt bevezette az öt éves tantervet, ugyanez mondotta ki először 1929 március 4-i kari ülésén a hittudományi képzésnek hat esztendőre való kiterjesztését. „Egyhangú határozatának megokolásában a kar hivatkozik az 1365. kánon tételre rendelkezésére, a tudományos képzés mélyítésének és a jelenleg túlszűfolt tanterv tehermentesítésének szükségességére.” (I. m. 62. l.)

A reformáció egyházai századokon át hivatkoztak lelkészképzésünknek a római katolikusokét messze felülhaladó tudományos színvonalára. Ez a színvonalkülönbség világszerte bizonyára ma is megvan. A német protestáns theologiai fakultásokat az egyetemek köréből még a legzavarosabb idők felkerekedő irányai se merték kiteszítani. Azonban semmi esetre sem árt a versenyképességre ügyelni.

Más életpályák is emelték a képzési időt, így az orvosi, mérnöki, állatorvosi főiskolán, legközelebb a középiskolai tanárképzésnél és értesülésünk szerint a sokszor támadott jogi képzés is gyökeres reform előtt áll.

Régen a református lelkészi pálya kívánta meg a leghosszabb ideig tartó előkészületet, ma pedig e tekintetben az összes akadémiai pályák közt a legutolsó helyre került; holott nekünk az a hivatásunk, hogy minden időben az összes életpályákra előkészületnél a tudományos lelkiismeretet képviseljük.

IV.

Sajátságos módon egy fenyegető és aggasztó baj: a theologus infláció jelzi a történeti és lélektani pillanatot az öt éves képzés megindítására.

Igaz, hogy a létszámemelkedés legfőbb oka gazdasági. A theologiai főiskolák élete gazdaságilag függvénye az általános gazdasági helyzetnek. Többen azért mennek a theologikák felé, mert a lelképásztori pályán még elhelyezkedést remélnek. Azok a meggondolásra érdemes felhívások és utasítások, amelyeket Egyetemes Konventünk a létszámcsökkentésre vonatkozólag már évek óta hangoztat, nem vezettek mind ezideig megnyugtató eredményre. A theologiai hallgatók létszáma emelkedő. Eddig a káplánhiányt vetették okul a felvétel megszigorításával szemben, ma előfordul, hogy alkalmasnak tekinthetők, visszautasítatnak a felvételnél.

A nagy létszám egyik áldása viszont az, hogy lehet kiválasztást, üdvös szelekciót gyakorolni s nem kell félni a theologikák elnéptelenedésétől.

Az öt éves tanfolyam behozatala folytán legalább egy éven nem bocsátatik ki új elhelyezkedést váró segédlelkészre. Ez is enyhíti a túltermelést. A szülők az egy évvel meghosszabbított tanítást költségeit is elviselik abban a reményben, hogy a theologikát végzett fiaik még ma is hamarabb elhelyezkedhetnek, mint más pályákon.

A theologiai tanárok konferenciája abban a tiszteletteljes véleményben van, hogy a református egyház már ma is szőnyegen levő és megoldást kereső kérdéseit az öt éves theologiai tanfolyam nem érinti. A segédlelkészi oklevél megszerzése után elhelyezkedésük szempontjából érdekelt ifjaink megszerezhetik a tanítói oklevelet, letehetik a vallás tanári vizsgálatot és szerezhethetnek középiskolai tanári oklevelet, sőt egyenesen kötelezendők lennének arra, hogy valamelyiket a három közül megszerezzék!

A theologiai tanárok konferenciája végül ismételt hangoztatja, hogy Egyetemes Konventunktől az öt éves theologiai tanfolyamra vonatkozólag nem azonnali megvalósítást, nyomban való életbeléptetést kér, hanem csupán az elvi hozzájárulás kimondását kéri és reménységgel van Istenünkben aziránt, hogy egyetemes

egyházunk az életbeléptetést is nyomban elrendeli, mihelyt a viszonyok azt lehetővé teszik.

A Főtiszteletű és Nagyméltóságú Egyetemes Konvent őszinte tisztelői.

Sárospatak, 1933 február 4.

A theologiai tanári konferencia tagjai.

Az élet elrepül, jötted Istennél megmarad.

Továbbképző tanfolyam.

Nem régen, úgy déltájban, egyik nagy állomás előtt sétálgattam. A vonat indulását vártam. Egyszer csak, mintha a föld szülte volna, előttem áll egy egyenruhás kis csapat. Hónuk alatt könyv. Diákok lennének ezek?! A könyv amellet szól. De az őszülő fűrt, a rancos arc ezen feltevésemet megcáfolja. Nem voltam rest megkérdezni a kis csapat vezérétől: honnan-hová? Az iskolából, hangzott a válasz. Mégis csak diákok? Nem, ez lehetetlen. Milyen iskolából? A továbbképzőből. Beszélgetés során megtudtam aztán, hogy a MÁV mérnökeivel továbbképző tanfolyamokon iskolaszerűen bővítik, kiegészítik alkalmazottainak a tudását. A technika újabb vívmányait, a szolgálati szabályzat újabb rendelkezéseit e tanfolyamokon tanulatják az arra hivatottak és vizsgázniok is kell.

Most már értem, hogy a MÁV alkalmazottai, akik aránylag kis előképzettséggel rendelkeznek, miért mintaképei a megbízhatóságnak, a szigorú köteleltségtudásnak és teljesítésnek. Az állandó iskolázás teszi ezt.

Beszállok. A fülkében egyedül ülök. A vonat indulásra kész. Ekkor öt magasrangú katonatiszt kér engedelmet, hogy az üres helyeket elfoglalhassák. Beszélgetésbe kezd az öt tiszt. És csodák csodája miről beszélnek: a továbbképzésről. Minden hónap elején jelentkezniök kell a körleti parancsnokságnál és megoldaniok azt a hadászati feladatot, amelyet, vagy előre kiosztanak a részükre, vagy alkalomszerűen a vizsgálat alkalmával kapnak kézhez. A megoldást classzifikálják. Örült a lelkem ilyeneket hallván. Óriásit nőtt előttem a tisztek tekintélye. Eddig a tiszteket kedvesen könynyelmű, mulatól, szerelmes, nem sokat dolgozó gavalléroknak ismertem. Ilyennek tünteti fel őket leginkább szini irodalmunk. Ezért van, hogy legértékesebb oldaluk a nagy közönség előtt titok. A dolgozó, a jobb jövőt nemesak karddal, de tanulással és tudással is munkáló tiszt, micsoda boldog reménység. A katonaságnál különben is divatban van, hogy az előléptetendőt pár hónapos tanfolyamra, a tréfásan „fejtagító”-nak nevezett tanfolyamra vezényelik és csak sikeres vizsgálat után csillog aranygalléron aranycsillag.

A tiszt orvosnak külön tanfolyamot kell végezni. Az orvosi fakultások évenként kurzusokat tartanak a vidéki orvosoknak, hogy azok

a tudomány és a gyógyítás újabb vívmányairól tudomást szerezhessenek és azokat in praxi alkalmazhassák.

A „Lelkészegyesület”-ben olvasom, hogy külföldi theologiai fakultás szünidei kurzust rendez, hogy az újabb theologiai kérdéseket régibb emberekkel is megismertesse és a theologianak az étellel való mély kapcsolatát feltárva, azt a köztudatba átvigye.

Feleslegesnek tartom a további példákat. Ami a MÁV-nál, a katonaságnál, az orvosoknál, külföldi theologiai fakultáson bevált és érezteti jó és nemes hatását, csak a mi lelkesi táborunk falain belül nem számíthatna sikerre?! Győzelmet öntudatos tábor csak folytonos tanulás és készenlét mellett remél és ér el. A mi rendeltetésünk pedig győzelem és nem örök leverettetés.

Minden halad. Minden fejlődik. Az élet és a tudomány újabb problémákat dob felszínre. Hogy oldja meg az égig érő új problémák tömegét a társtalanság magányában, könyvhiány és nyelvismereti fogyatékoslág folytán a szegény falusi lelkipásztor?

Milyen lesajnálóan hangzik és mennyire fáj ez a kitétel: elmaradt falusi pap! A református papi generáció ma hivatása magaslatán áll. Elmaradni és lemaradni senki sem akar az újabbkori theologiai problémák rohanó vonatáról. Sőt. Mindenki örömmel venné magára a tanulás nehéz terhét és igáját abban a hiszemben, hogy ezáltal gyülekezetének használ és magának is lelki gyönyörűséget szerev. Rendeztessék meg azért egyelőre próbaképpen az első továbbképző theologiai tanfolyam. Tárgyai: korszerű kérdések. Tartama: 21 nap. Látogatása a jelentkezőkre kötelező, hasonlóan kötelező a kollokválás is.

Sokan azt mondhatják erre a felvetett eszmére: minek ez? Ott van a budapesti januári, az ORLE, a Református Figyelő konferenciája, lehet ott tanulni sokat. Ám ezeken a konferenciákon ámulva csodálunk egy-egy tüneményes előadást, de az eszmék és gondolatok nagy részét megjegyezni és hosszabb időre elraktározni nem tudjuk, mert iskolaszerűen nem rögzítettük meg.

A továbbképző tanfolyamokon tiszteletes uramnak újra diáknak kellene lenni. Jegyezni az előadás vázlatát és a könyvtárban utána böngészni egy-egy tételnek. Meg lenne a lehetősége, hogy kollokválás alkalmával az előadótól egyes homályos pontokra felvilágosítást kérjen.

Hogy lehetne e továbbképző tanfolyam anyagi ügyét megoldani? A konviktusba szállítana be minden jelentkező listtben, zsírban és főzelékben annyit, amennyi háromheti el látására szükséges. Kevés húspénzt és felszolgálati díjat fizetne még ezen kívül. Lakást — szünidő lévén — a Kollégium ingyen adna.

Mi lenne a gyülekezetekkel? A tanfolyamon résztvevő lelkész gyülekezetébe a püspök

úr exmittálna helynélküli segédlelkészt, III—IV. éves theologust. Ezek koszt és lakás ellenében végeznék a lelkészi teendőket.

Különbén is ezek olyan másodrendű kérdések a nagy és szent cél mellett, hogy önmaguktól megoldódnának.

A továbbképző tanfolyam új felkenetés. Visszaállítás a holtig tanuló jó papi tiszteletes és tudós típusának! Új idők új követelménye ez! Egy új húsvét, amely virágba boríthatja egyházunk kopasz mezőit! „Ha emberektől van a tanács és dolog semmivé lesz, ha pedig Istentől van, ti fel nem bonthatjátok azt.” Én hiszem, hogy Istentől van. Ő ken fel új diadalra!

Dr. Pinkóczy Gusztáv.

Nevető örökösök helyett gondolj a síró árvákra.

Róma—Pannonhalma—Debrecen.

Az egyik debreceni ujság cikket közölt arról, hogy miniszterelnökünk római tartózkodása alkalmával látogatást tett a „Szent Atyánál” s a pápa öszentsége megáldotta a protestáns miniszterelnököt... Hiszen ez egyenesen szenzáció! Mi történhetett a pápával, hogy az „eretnek” vezért megáldotta?... Ugyanazt az eretnek férfit, aki a középkori nagy eretnek vezérnek, Luthernek hitvallásbeli követője, akit viszont az akkori pápa előd, X. Leo átokbullával sújtott?... Valóban „homo pius” a mai vatikáni Pius, vagy csak úgy látszik?... Évszázados rövidlátó, elfogult és makacs egyoldalúság jege tört volna meg azzal a gesztussal, amivel a pápa áldásra emelte kezét?... Vagy talán a középkori kereszténység újjászületésénél szellemi atya szerepét vivő Luthernek és Kálvinnak minden bűne megbocsátatott az évszázadokkal későbbi unokákban?... Vagy az „egy akol, egy pásthor” gondolata kísérhette a pápát azzal a gyöngéd célzással, hogy mégis csak jó volna ezt az eretnek táborát az „egyedül üdvözítő akolba” beteretelni? Vagy ez is politikum?...

Nem tudom, hogy e sok gondolat közül melyik adta az impulzust e nagylelkű tette, de annyi tény, hogy a pápa összeütközésbe került önmagával, mert a legutolsó róm. kath. gyermekbe is bele van verve, hogy eretneknek még a templomába bemenni is bűn és azt meg kell gyónni... Hát még eretneket megáldani: vajjon ezt kinek gyónja meg a pápa... és ha meggyónja, nem a Pilátus szavaival fog-e élni: „mosom kezeimet?”

Itt azonban előtérbe léphet az a gondolat, hogy az egész csak „reservatív mentalis” volt, mert lehet, hogy a pápa nem a miniszterelnököt áldotta meg, mint eretneket, hanem a miniszterelnököt, mint politikust. Én azonban hajlandó vagyok a jobb esetre gondolni, hogy t. i. mégis csak egy személyben történt az a megáldás. Erre enged következtetni az idézett ujságcikk-

ben a miniszterelnök szájába adott az a kijelentés, miszerint: „úgy gondol vissza mindig erre az áldásra, mint az édesanyja csókjára”... Nincs okunk benne kételkedni!

*

Miniszterelnökünk debreceni látogatásakor megpendítette azt a nálunk protestánsoknál régen zengő hürt, hogy a Pannonhalma és Debrecen közötti szivárványhídból valóságos hidat akar építeni!... Hiszen ezt akarjuk mi is, de ezt éppen Róma tette lehetetlenné, mert mihelyt egy-egy új pillér elkészült protestáns részről, Róma a maga bulláival azonnal szétbombázta... Vajjon a római áldás nem ennek a valóságos hídnak új pillére akar-e lenni?... Pannonhalma számára biztatás, mert hiszen a vatikáni főpásztor adja hozzá az építőanyagot, Debrecen számára buzdítás, mert a tiarás nagy úr kezét nyujtott felénk: szegény, bűnös eretnekek felé...

Meg kell próbálnunk újra ezt a valóságos hidépítést, mert tény, hogy Kr. u. 1900 évvel mégis csak homlokon csókolt bennünket a pápa!

Solymossy József.

ISKOLA

A nyári szünidő meghosszabbítása.

Ismét napirendre került a középfokú iskolák nyári szünideje meghosszabbításának kérdése. Mint évekóta visszatérő rossz álom, megint kísért. Ismét foglalkozni kell vele. A kultusz-kormány hozza a nyári szünidő kérdését néhány év óta ismételve az érdeklődés előterébe, és pedig azt lehet mondani, hogy inkább külső befolyásra. Egyes sajtóorganumok foglalkoznak a nyarat megelőzően a szünidő kérdésével, és pedig azok, melyek szívesen emelnek szót az iskola ellen akkor is, ha egy-egy naplopó diák bizonyítványosztás idején meglép a már későn érkező apai fenyték elől, s akkor is, mikor korunk ifjúságának már a szülői házból eredőleg meglevő gyenge fizikuma és idegzete miatt kell az iskolában bűnbakot keresni.

E helyzetben az egyházi főhatóság is ismételten kénytelen volt foglalkozni a nyári szünidő kérdésével s foglalkozni fog a közeljövőben is.

Mi e helyen nem kívánunk a szünidő meghosszabbítása, illetőleg ami ezzel egy: a tanév megrövidítése ellen a teljes pedagógiai fegyverzettel harcba szállani, csak azokkal az érvekkel foglalkozunk, melyek főként az említett sajtóhadjárat folyamán vagy annak következtében szottak elhangzani.

Ezek elseje nem is iskolai vonatkozású, sőt ellenkezőleg erősen üzleti szagú. Ez a balatoni fürdőélet, fürdőévad pártolása. Ez az indok bizony furcsán hangzik iskolai vonatkozásban, mert nyíltan, szerénytelenül kiáltja világgá, hogy az iskolai érdek, mely pedig kultúrérdek volna, nem jöhet szóba, ha arról van szó, hogy

Siófok keresni akar és pedig az eddigénél busásabban, s neki erre hosszabb időre van szüksége még akkor is, ha azt az időt a komoly iskolai kulturmunka elől vonja el. Bármennyire nemzeti érdek is értékes Balatonunk megbecsülése, s bármennyire hívei is vagyunk más vonatkozásban a *magyar tenger* felvirágoztatása hazafias gondolatának, olyan árért, melyet ezért az iskolától kívánnak, erre nem vagyunk hajlandók. Nem nemcsak azért, mert nem látunk magunk körül olyan gazdasági helyzetet, amely azt igazolná, hogy az a 8—9 hét, mely tanévcsontítás nélkül is rendelkezésre áll mindenkinek a fürdőzés céljaira július és augusztus hónapban, nem volna elegendő a nyaralásra, félretett pénzük elköltésére. De nem vagyunk hajlandók azért sem, mert nem hallottunk róla, hogy pl. Ausztria a Salzkammergut, vagy a bájos Wörzhi tóért, vagy Olaszország nagyszámú tengeri fürdőjéért, avagy a szépséges Gardáért tanévet csorbitana, aminthogy mi sem tettük azt a multban a fenséges Tátráért, sem Szovátaért, sőt még Herkulesfürdőért sem.

Rátérve a további indokra, lépten-nyomon halljuk emlegetni a szünetmeghosszabbítás okául, hogy június második s szeptember első felében úgy sem végez az iskola érdemleges munkát, mert azt az időt a tanévzárás és nyitás alakiságai emésztik fel, sőt pocsekolkják el. Ez az okoskodás elfelejti, hogy azokat az alakiságokat mégis csak el kell végezni, s ha nem abban az időben kerülnek azok elintézésre, akkor június első, illetőleg szeptember második felében kell azokat elvégezni, tehát az érdemleges munkára szánt időben, ami által ezt a munkaidőt kell megrövidíteni. Már pedig a mai tanítási időt csökkenteni éppen azoknak nem szabad, akik olyan hangosan szavalnak az iskolai túlterhelés és a tanulóra ebből származható bajok és hátrányok miatt.

Nem helytálló u. i. az a felfogás, hogy a tanév 2—4 héttel való megrövidítése a tanulóra nézve a több szünetbiztosítása által előnyös, mert a tanévből elvett időre kiszabott munkát ez esetben is el kell végezni; el a tanév megmaradt ideje alatt, s e célból a tanulót fokozottabban kell igénybe venni, miáltal természetesen szellemileg még jobban túlterhelhetik s még jobban kifárad. Így állván a dolog, másnak, mint álhumanitásnak, nem nevezhetjük azt, mely több szünetet akar adni a pihenésre, de előbb jobban tönkreteszi a tanuló szervezetét.

Ebből aztán logikusan következik, hogy tantervmódosítás, a tanítási anyag csökkentése nélkül a tanítási időt csökkenteni nem lehet. Ha valaki nem farizeuskodó szemforgatással, hanem emberi szívvel s pedagógiai lélekkel akar a tanuló túlterhelésén segíteni, akkor ne a tanítási időt rövidítse, hanem annak sértetlenül hagyása mellett a tanítási anyagot. Javítsa meg a rossz tanterveket, a még rosszabb tankönyveket, hányja ki azokból azokat a ballasz-

tokat, melyeknek sem formai, sem tartalmi képzőereje nincsen, s akkor nem lesz túlterhelés, emiatt nem szaporodik az ideges tanulók száma, s nem lesz szükség a nyári szünet meghosszabbítására sem.

Aki pedig igazán a tanuló testi és szellemi védelme érdekében akarja a szünet meghosszabbítani, az előbb nézze meg, hogy 10 hónapon keresztül milyen tantermi helyiségben tölti el a tanuló napjainak jó részét; az fordítson gondot az iskolai testnevelésre és ne tűrje el, hogy három évtizedig működjék közép fokú iskola úgy, hogy sem tornaterme, sem nyári testgyakorlásra alkalmas udvara, játszóttere ne legyen, de még csak az egészségügyi követelményeknek megfelelő épülete sem. Aki ezt eltűri és emellett az ifjúság védelmének vesszőparipájára ilve szünet meghosszabbít, az csak port hint a világ szemébe, az Potemkin-falakat épít.

Az ifjúság testi és szellemi megvédésének eszköze a jó tanterv és a jó tankönyv mellett az egészséges, a tornateremmel és játszótérrel rendelkező, a pedagógiai követelményeknek megfelelő iskolaépület és nem a szünet meghosszabbítása. Aki mást mer mondani, az bizonyítványt állít ki arról, hogy idegen, reá nézve ismeretlen területen vadászat.

Nyíltan és őszintén beszéltünk, amint kalvinista tanárhoz illik. Minden tiszteletünk a felettes hatóságoké, de minden szeretetünk s lelkünk minden féltő érzése a gondjainkra, a nevelésünkre bízott ifjúságé...

Hajdúböszörmény.

H. Fekete Péter,
igazgató.

KÜLÖNFÉLÉK

Olvasóinknak szeretettel kívánunk boldog húsvéti ünnepeket.

Budapesti református nagygyűlés volt ápr. 9-én (virágvasárnapján) délelőtt a Vigadó nagytermében. Előző napokon az egyházmegye presbiterei konferenciát tartottak, amelyen számos nagyérdékű előadás hangzott el, az előadók közt volt Csikesz Sándor debreceni egyetemi tanár is. A nagygyűlés iránt páratlanul nagy érdeklődés mutatkozott. Mintegy kétezer ember gyűlt össze a Vigadó hatalmas termében. Szabó Aladár lelkipásztor imádsága után a gyűlést Némethy Károly v. b. t. t. e. m. gondnok nyitotta meg, aki arról beszélt, hogy a keresztyén vallásfelekezeteknek egymás ellen küzdelme optikai csalódáson alapszik s össze kell fogniok a közös ellenség, a hitelenség ellen. Raffay Sándor püspök a testvér ágostai hitvallású evangélikus egyház, Huszár Aladár főpolgármester pedig a székesfőváros nevében üdvözölte a nagygyűlést. Dr. Kun Béla debreceni egyetemi tanár szólt nagy hatással arról

a kérdéstről, hogy mit vár a vidék Budapest reformátusságától: az odaszakadt vidékiek intenzív gondozását, a fővárosban nagyszámmal élő ifjúság megóvását, mindenben jó példaadást és különösen a magyar reformátusságnak a nemzeti kultúra terén vezető helyének visszanyerésére szervezést és vezetést. Ravasz László püspök Krisztus a világvárosban cím alatt adott feleletet az előző előadásra, azt fejtegetve, hogy a keresztyénségnek is, mint minden szellemi mozgalomnak és életjelenségnek sorsa elsősorban a nagyvárosban dől el; ha a nagy világosság kiárad, az apró gyertyák sohasem tudnak akkor fényt adni; viszont a kis gyertyalángok kialvása nem okoz akkora sötétséget, mint egy nagy világító test megszűnése. Tasnádi Nagy András, a fasori egyházközség főgondnoka a nyomor leküzdésére irányuló feladatokat igen meleg szavakkal és érdekes adatokkal vázolta, amelyekből kiderül, hogy Budapest reformátusai körében nagy az adakozási készség, csak az a baj, hogy nincs elég templom a híveket nem lehet elégszer összegyűjteni. Szabó Imre esperes imádsága s a Himnusz eléneklése zárta be a nagygyűlést, amelyről hódolattal üdvözölték a legelső magyar reformátust: Kormányzó urunkat. A nagygyűlésen elhangzott előadásokat füzetben kiadják.

A debreceni egyházmegye tavaszi közgyűlését a nagyhéten (április 12-én) tartotta.

A KIE debreceni csoportja az egész nap elfoglalva levő, de lelkiszükségeit mélyen érző tagjai számára a nagyhéten minden este nyolc órakor áhítatot tart, Uray Sándor, Nagy István lelkészek, Révész Imre egyetemi tanár és más érdemes lelkészek buzgóságával.

A Soli Deo Gloria budapesti konferenciája alkalmából április 9-én este a Kálvin-téri templomban vallásos estélyt rendezett, amelyen lélekemelő műsor keretében különösen meghatározó volt az a három előadás, amelyet „Mit kaptam a szentírástól” címen Benkó Ferenc államtitkár, Kun Béla debreceni egyetemi tanár és Gyökössi Endre író tartottak.

Ichthys vezetői értekezlet. Az evangéliumi alapon álló Ichthys-cserkészek munkaközössége április 2-án Debrecenben rendezte ezévi konferenciáját, amelynek elnöke dr. Kállay Kálmán egyetemi tanár volt. Előadók voltak: dr. Karácsony Sándor, Ráczkevey Sándor, dr. Batiz Dénes, dr. vitéz Várady Szabó Miklós, Bajkó György.

A debreceni Kossuth-utcai egyházzsír lelkésznői tagjai április 2-án kézimunka kiállítás rendeztek, amelyet Kócz Aурélné Dóczi-intézeti igazgató nyitott meg. Április 2-án este a Dóczi-intézet internátusában egyházzsír vacsora volt.

A Magyar Kálvin Szövetség április 6-án Budapesten a Ráday Könyvtárban tartotta évi rendes közgyűlését, amely egyúttal jubiláris gyűlés is volt, mert az egyesület az idén ülte meg fennállásának 25. évfordulóját. A gyűlésen

dr. Antal Géza püspök az évforduló alkalmából meleg szavakkal üdvözölte dr. Bernáth István világi elnököt, akinek nevéhez fűződik az alapítás és aki igazi apostoli hévvel tesz most is bizonyosságot hitéről.

A Skóciában tanult magyar diákok szövetségébe tömörültek. A szövetség megalakulásán, folyó hó 11-én, résztvett dr. Mackintosh professzor is. A szövetség célja egyfelől a skót egyház és nemzet iránt érzett hála, valamint a diákkörökben szerzett baráti szövetségek állandó ápolása és felújítása.

Az elekei április 6-án ment végbe a Kollégiumban. Minden theologusnak jutott legáció. Összesen 204 legátus fogja hirdetni a húsvéti ünnepek alatt a hit diadalmát.

Dr. Mackintosh H. R., az edinburgi New College világhírű dogmatika tanára, a Skót Református Egyház ezévi moderátora e hét elején Magyarországra érkezett. Budapesten meglátogatta a Skót Missziót, résztvett a volt skóciai diákok szövetségének összejövételén. Ellátogat az utódállamokba és folyó hó 18-án Debrecenbe érkezik.

Debrecenben a nagyhéten minden templomban, sőt a külsőségeken is minden nap délután istentiszteleteket tartottak, amelyeket szép számmal látogattak a hívek. Nagycsütörtökön úrvacsoraosztás volt.

A debreceni Kollégiumi Diákszövetség ápr. 5-én tartotta rendes havi összejövését, amelyen dr. Nagy Sándor gimnáziumi vallásos tanár a Kollégium történetét ismertette vetített képekkel.

A szekták és az ellenük való védekezés módjai címen a sárospataki lelkészi konferencia elhatározta az ott elhangzott előadások kiadását. A füzet tartalmazni fogja dr. Vasady Béla: A szekták keletkezésének okai, dr. Mátyás Ernő: A millenisták, dr. Zsíros József: Az adventisták, Gyűlvész István: A baptisták, Nád-házy Bertalan: A spiritizmus, Kováts J. István: A szekták külföldi vonatkozásai, dr. Enyedy Andor, dr. Szabó Zoltán: A szekták elleni védekezés módjai című előadásait. A kb. négy ívnyi terjedelmű füzet nagy segítségére lehet minden lelképásztornak a szekták elleni küzdelemben. Ára: 1 P. Az összeg előzetes beküldése esetén portómentesen küldjük. Megrendelhető: Theol. igazgató, Sárospatak címen.

Keresztyén fiatal emberek a budapesti KIE ifjúsági otthonában állandó és olcsó lakást kaphatnak. Érdeklődők jelentkezzenek az egyesület titkárnál, Budapest, Horánszky-u. 26. II.

TARTALOM: R. I.: Nincsen itt... — Szombathy Imre: A húsvéti öröm. — A theologiai képzési idő öt évre emelése a református theol. akadémiákon. — Dr. Pinkóczy Gusztáv: Továbbképző tanfolyam. — Solymossy József: Róma—Pannonhalma—Debrecen. — Iskola: H. Fekete Péter: A nyári szünidő meghosszabbítás — Különlék.

Laptulajdonos: Dr. KUN BÉLA.

Magyarország aranykoszorús mestere

Szlezák László

harang- és ércöntőde, harangfelsze-
relés és haranglábgyár

BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN-U. 77. SZ.

Telefon: Aut. 913-53. sz. Költségvetéssel díjmentesen szolgál

BUDAPEST-ANGYALFÖLDI REF. TEMPLOM RÉSZÉRE
KÉSZÍTETT HARANG, MELYET D. RAVASZ LÁSZLÓ PÜSPÖK ÚR
AVATOTT FEL.

Előnyös fizetési feltételek. Számos egyházi elismerőlevél.

Az 1900. évi párisi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. 1930. évi nemzetközi vásáron emléklappal kitüntetve.

A budapesti Bazilika 7945 kilogrammos új harangja gyáramban készült.

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedése
Debrecen.

Alapította 1819-ben Sesztina János.

*

Kitűnő tüttőképességű magyar „Perpetuum“-kályhák.
Magyar gyártmányú zománc-edények,
zslir-bödönök, disznóölő-kések, husvágó-gépek.
Telefon 6. és 15-48.

Debrecen sz. kir. város és a Tiszántúli református egyházkerület könyvnyomda-vállalata. 1933-801

Protestáns egyházi irodalom!

Dr. Baltazár Dezső: Elég nékem az Isten kegyelme (Prédikációk) . . . 1.—
— A próbáltatások idejéből —.50
Czeplédy Emánuel: Baltazár Dezső református püspök életrajza . . . 2.50

MEGJELENT:

Dr. szentpéteri Kun Béla: Magyar református egyházalkotmány P 1-60
Dr. Erdős Károly: Méliusz világító lámpásának sugarai. —.30
Dr. Illyés Endre: A magyar református földművelő nép lelki élete 2.90
Dr. Incze Gábor: Keresztelési beszédek 3.—
— A magyar református imádság a XVI. és XVII. században 6.—
— Az Úr áldassék! (57 magyar református lelkész prédikációja az év különböző ünnepeire és vasárnapjaira) 7.—

Kesztyűsné Balogh Margit:

Az Úr zsámolyánál. Ára: P 3.—
Kovács János: Gyalogösvény (52 ifjúsági prédikáció) 4.—
Dr. Sz. Kun Ágota: A debreceni református Nagytemplom 3.—
Makkai Sándor: Öntudatos kálvinizmus 3.60
Orosz Tamás: Napsugár a szent berkekben 4.—
Révész Imre: Kálvin élete —.80
— Révész Imre élete 8.—

Dr. Révész Imre: Az ige fénye (Prédikációk). 1.20

Szabó Gyula: Sötétségből világosság legyen! (Prédikációk) 3.—

Szalonnás János: A református leány (Kötve) 6.—

Dr. Török István: A Barthei theologia elméleti és gyakorló-lelkészi szempontból —.50

— Barth Károly theológiájának kezdetei 3.—

Varga József: Korálkönyv 6. |

Dr. Vasady Béla: A hit misztériuma . . . 7.—

Vincze Elek: Mi láttuk az ő dicsőségét... (Prédikációk) 5.—

Vincze Károly: Istennek angyalai . . . 4.—

Fenti művek kaphatók:

„MÉLIUSZ“

könyvkereskedésben, Debrecen,
Ferenc József-út 26. szám alatt.